

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет ім. М. Гоголя
Факультет педагогіки, психології, соціальної роботи та мистецтв
Кафедра музичної педагогіки та хореографії

ОП Хореографія
зі спеціальності 024 Хореографія

ПОЯНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня «Магістр»
«Автентичність та фольклорна спадщина Піднебесної.
Хореографічна постановка «Перлини давнього Китаю»

Ван Шичжан

Науковий керівник:

Ростовська Юлія Олександрівна,
доцент, кандидат педагогічних наук

Рецензент:

Благова Тетяна Олександрівна
доктор педагогічних наук, професор

Допущено до захисту _____

в.о. завідувача кафедри музичної педагогіки та хореографії
доцент **Олена КОВАЛЬ** _____

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи реалізації кваліфікаційної роботи «Автентичність та фольклорна спадщина Піднебесної. Хореографічна постановка «Перлини давнього Китаю»	6
1.1. Фольклорна спадщина Китаю як першоджерело традиційної культури Піднебесної.....	6
1.2. Вплив етнічних меншин Китаю на формування танцювальної фольклорної спадщини Піднебесної.....	11
1.3. Легенди та міфи стародавнього Китаю як автентична складова фольклорної спадщини Китаю.....	18
Висновки до першого розділу	23
РОЗДІЛ 2. Художні особливості хореографічної постановки «Перлини давнього Китаю» у контексті створення кваліфікаційної роботи «Автентичність та фольклорна спадщина Піднебесної».....	26
2.1. Ідейно-тематичний аналіз хореографічного твору.....	26
2.2. Композиційно-архітектонічна будова хореографічної постановки.....	34
2.3. Характеристика музичної основи та сценографія хореографічної композиції.....	42
Висновки до другого розділу	50
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	56
ДОДАТКИ	58

ВСТУП

Обгунтування вибору теми кваліфікаційної роботи. Однією з найстаріших і найрізноманітніших у світі вважається культура Китаю, оскільки у ній закладений багатий пласт автентичної, унікальної фольклорної спадщини. Саме вона, сформована тисячоліттями, передається із покоління у покоління, відіграючи важливу роль у формуванні національної самоідентичності та світогляду китайського народу.

Фольклорну спадщину складають усі духовні та матеріальні надбання жителів Піднебесної. Життєдайним джерелом національної культури Китаю виступає творчість певних етнічних спільнот, які в усі часи населяли землі цієї країни. Тож, етнічна фольклорна спадщина Китаю дуже багатогранна, характерна своєю індивідуалізацією та історичним розвитком.

Явища національної культури Китаю з її тривалою історією, увібрали в себе народне мистецтво живопису і поезію, музичне мистецтво і народний танець, елементи бойових мистецтв, міфи, легенди та перекази. Цей неймовірно насичений і різноманітний фольклор завжди викликав великий інтерес науковців, дослідників і діячів мистецтв багатьох країн.

Самобутність та автентичність фольклорної спадщини Китаю завжди захоплювала мене і тому, надихнувшись стародавньої історією моєї країни, ми обрали темою нашої кваліфікаційної роботи **«Автентичність та фольклорна спадщина Піднебесної. Хореографічна постановка «Перлини давнього Китаю»**.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у дослідженні фольклорної спадщини Китаю як першооснови традиційної культури країни та у створенні хореографічної постановки «Перлини давнього Китаю».

Завдання роботи:

- розглянути фольклорну спадщину Піднебесної як основне підґрунтя традиційної культури Китаю;

- проаналізувати роль етнічних меншин Китаю у формуванні танцювальної фольклорної спадщини країни;
- визначити місце старокитайських міфів та легенд у фольклорній спадщині Піднебесної;
- здійснити ідейно-тематичний аналіз хореографічної постановки «Перлини давнього Китаю»;
- розглянути композиційно-архітектонічну будову хореографічної постановки у контексті здійснення кваліфікаційної роботи «Автентичність та фольклорна спадщина Піднебесної. Хореографічна постановка «Перлини давнього Китаю».
- охарактеризувати музичну основу та сценографію хореографічного твору.

Практичне значення кваліфікаційної роботи. Завдяки композиційному та сценографічному рішенню хореографічна постановка «Перлини давнього Китаю» може бути реалізована до показу як цілісна хореографічна міні-вистава.

Мистецькі, хореографічно-технологічні, педагогічні та балетмейстерські знахідки стануть у нагоді практикам та теоретикам хореографічного мистецтва. Участь танцівників у хореографічній постановці сприятиме підвищенню їх виконавського рівня, розширенню акторського діапазону, набутті досвіду роботи із балетмейстером-постановником. Очевидною є просвітницька та виховна роль кваліфікаційної роботи, яка надає можливість танцівникам та глядачам поглибити свої уявлення про автентичну фольклорну спадщину та традиційну культуру Китаю.

Апробація кваліфікаційної роботи. Хореографічна постановка «Перлини давнього Китаю» була представлена на Міжнародному молодіжному фестивалі-конкурсі «Мистецькі барви» (3 лютого 2024р., м. Прилуки), де вона здобула звання Лауреата I ступеня.

Досвід реалізації матеріалів кваліфікаційної творчої роботи відображений у доповідях на VI Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції

Мистецька освіта очима молодого науковця (Ніжин, 6 грудня 2023 р.) за темою «Вплив етнічних меншин Китаю на формування танцювальної фольклорної спадщини Піднебесної»; VIII Мистецько-педагогічних читаннях пам'яті професора О. Я. Ростовського «Мистецька освіта України: глобальні виклики та перспективи розвитку» (Ніжин, 12 березня 2024) з темою «Фольклорна танцювальна спадщина Китаю: традиції та сучасність».

Структура та обсяг пояснювальної записки. Пояснювальна записка складається зі вступу, двох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (18 найменувань), додатків. Загальний обсяг роботи – 59 сторінок, з них основного тексту – 49 сторінок.

**РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи реалізації кваліфікаційної роботи
«Автентичність та фольклорна спадщина Піднебесної. Хореографічна
постановка «Перлини давнього Китаю»**

***1.1 Фольклорна спадщина Китаю як періоджерело традиційної
культури Піднебесної***

Фольклорна спадщина Китаю є достовірним джерелом знань про духовну культуру цієї країни, оскільки у ній накопичена цінна інформація про життя людей, їх релігію, творчість, традиції та обряди, міфи та перекази тощо, що має великий вплив на розвиток китайського народу. Китайський фольклор виступає фундаментом для культури Піднебесної.

До його автентичності і неповторності завжди зверталися митці усього світу - музиканти, письменники, художники, балетмейстери та інші. У етнічних культурах Китаю, які органічно існують на цій території, шукають і отримують відповіді історики, філософи, мистецтвознавці та літературознавці [3, 24].

Головним джерелом народного фольклору Китаю є «Книга пісень», перші згадки про яку зустрічаються на початку правління могутньої стародавньої династії Західної Чжоу, датованої 1046-771 роками до нашої ери. Автентична фольклорна спадщина Китаю, оспівана у цій Книзі, признана науковцями великою світовою цінністю. Загалом, сучасні китаєзнавці стверджують, що твори цього періоду є дуже вагомими досягненнями усього людства [3, 27].

Фольклорна спадщина Китаю формувалася під впливом різних історичних процесів, династій та етнічних груп. Це призвело до різноманітності та глибини національного фольклору Піднебесної. Виникненню специфічних рис китайської національної культури сприяв вплив основних релігій - конфуціанства, даосизму та буддизму. Традиційні музика, танець, література та обряди також складають унікальну фольклорну спадщину цієї країни.

Китайське народне мистецтво по праву займає важливе місце в історії світової культури. Художні образи, створені впродовж віків китайськи народом, дійшли і до наших днів, дивуючи своєю різноманітністю і самобутністю. Китайський фольклор включає у себе пісні, танці, вірші та вистави; казки, легенди, міфи, обряди тощо. Співучі зразки народного фольклору розповідають історії про видатних людей, легендарні події, про кохання чи явища природи [10, 6].

Народна культура Піднебесної дуже відрізняється від культури європейських країн. Вона будується на традиційних народних уявленнях і світобаченнях. Безперервність розвитку і велика життєстійкість є однією із важливих рис китайської національної культури, джерелом якої виступає народний китайський фольклор.

З часів середньовіччя великою пошаною користується живопис як вид народної творчості. У віршах стародавніх китайських поетів оспівувався живопис, а письменники писали трактати про художників та описували їх полотна. Однак, багато доказів існування тих художників на сьогодні втрачені. Але деякі з них обернулися на народні легенди та перекази, на своєрідні символи, що наповнило фольклорну спадщину Піднебесної [10, 7].

Традиційним народним китайським живописом називають «гохуа», що у перекладі означає «живопис нашої країни». У Китаї існували два різновиди живопису - техніка живопису чорною тушшю (шуймохуа) та живопис олійними фарбами (юхуа). Гохуа як живопис виконується у різноманітних жанрах: релігійний образ, портрет, історичний живопис, міфологічна картина, пейзаж, побутовий жанр, натюрморт. Однією з умовностей Гохуа є застосування художньої порожнечі. Тобто, зображення цілого дерева з квітами дикої сливи було не обов'язковим [1].

До зображень природи, тварин, комах і птахів здавна зверталися художники традиційного живопису. Археологами було знайдено різні зображення на черепках старовинної кераміки. Засновником жанру «Птахи і

квіти» вважають Китайський художник Хуан Цюань, дати життя якого не збереглися, вважається засновником традиційного жанру «Птахи і квіти».

Найбільш відомими стародавніми китайськими художниками жанру «Птахи і квіти» були Чжао Чжан, Чень Чунь, Хань Хуан, Сюй Сі та інші. Їхні художні твори дійшли до наших днів та складають багату фольклорну спадщину Китаю. Дослідники-китаєзнавці зазначають, китайський національний живопис є неймовірно поетичним [1].

Однією з найдавніших у світі є китайська поезія, яка є достойним представником фольклорної спадщини Піднебесної. Більше трьох тисяч років налічує її історія. Перші твори з'явилися у період династії Чжоу і вважаються автентичним підґрунтям появи та розквіту всієї літератури Китаю.

На основі стародавньої поезії з'являються філософські трактати, історичних оповіді та поетичні збірки. І досі відомі імена китайських поетів та мислителів Конфуція, Лао-Цзи, Чжуан-цзи, Мен-цзи та інших. Дякуючи працям Конфуція, світ отримав знання про фольклорну спадщину Піднебесної, збереженої у його працях « Книга оюрядів», «Книга Пісень2. «Книга Записаних переказів» тощо [6].

З давніх часів значну роль у житті китайського народу відігравала музика. Особливо розповсюджені були народні танцювально-пісенні обряди, які носили ритуальний характер. Їх супроводжували народні ударні інструменти, які у ті часи виготовлялися із бронзи та каміння. Такі народні музичні інструменти, пройшовши через усю історію розвитку китайської культури, і сьогодні складають основну частину оркестру цієї країни.

Народна музика завжди була невід'ємною складовою китайського фольклору та китайської музичної культури. Особливе місце у музичному фольклорі Піднебесної займає природа та її явища. Вона сприймається китайським народом як живий прекрасний організм. У своїх творах вони одухотворюють її. Згідно китайської філософії, людина і природа мають бути близькими одна до одної [2, 112].

Тож, головне місце в китайському музичному фольклорі займає космологічна система поглядів. Широкого розповсюдження набули порівняння звуків музики з явищами природи. Так, ясні, чисті, світлі звуки ототожнюються з безхмарним небом; сильні, звучні – з родючою, твердою землею тощо.

У китайському музичному фольклорі великого значення набуває цифрова символіка, наприклад, число «5». За давніми уявленнями це означає п'ять музичних тонів (Гун, Цзюе, Шан, Юй, Чжі) та п'ять природних стихій тощо.

Унікальною особливістю народної китайської музики, яка дійшла у спадщину і до сучасної Китаю, є пентатонний звукоряд музичної системи. Кожний окремий тон цього звукоряду співзвучний з явищем природи. Однак, дякуючи тому, що Китай населений різними етносами, у китайській народній музиці присутні трьох-, шести-, та семиступеневі лади, притаманні різним національностям [10, 43].

З плином часу, китайський музичний фольклор розвинув у собі основні види музики: пісню, танцювальну музику, музику інструментальну, музику пісенних оповідей. Вся ця фольклорна спадщина дійшла до наших днів і продовжує своє життя у сучасному музичному мистецтві Китаю, отримуючи все більшої популярності

Фольклорне музичне мистецтво Піднебесної, поступово удосконалюючись, почало поєднувати у собі слово, пластику та спів. Це стало першоджерелом народного театру Китаю, яке базувалося на давніх культових обрядах. Формування народного китайського театру відносять до династії Хань (206 до н.е. – 220). Вже тоді при палацах імператорів та на площах міст почали будувати спеціальні помости для виступів перших народних музикантів, танцівників, артистів [10, 45].

Поступово, за династії Тан (618-907) такі народні дійства стають постійними атрибутами культури Китаю. В епоху Юань (1271-1368) ці вистави перетворювалися на мистецтво китайської драми, у якій остаточно злилися народна музика, танець, спів та пантоміма. Дякуючи цій фольклорній спадщині

з минулого, з'являється так звана «китайська опера» - дорогоцінна національна спадщина Піднебесної.

Сьогодні Пекінська музична драма (пекінська опера) вважається вершиною театрального мистецтва Китаю. Її особливістю та унікальністю є поєднання речитативів, діалогів, співу, пантоміми, танцю та елементів акробатики. Традиційним змістом опер є історія Піднебесної. Діючими персонажами виступають герої міфів і легенд китайського фольклору [8, 51].

Одним із найдавніших у китайському фольклорі та культурі Піднебесної загалом є танцювальне мистецтво. У процесі здійснення нами хореографічної постановки «Перлини давнього Китаю» було дуже пізнавально відкривати для себе цікаву інформацію про танцювальну спадщину цієї загадкової країни.

Історія виникнення та розвитку танцювального фольклору Китаю вирізняється унікальною неповторністю. Впродовж п'яти тисяч років існування китайської цивілізації змінювали свої правління різні династії, що не могло не відобразитися на танцювальному фольклорі. Сучасники отримали від своїх предків самотутню і неперевершену культурну спадщину [5].

Відомо, що танець і музика існували ще з давніх давен і були міцно поєднані із різноманітними народними ритуалами, обрядами та магічними діями. В епоху династії Чжоу у ритуальних фольклорних танцях вибудовувалися правила виконання майбутніх танцювальних рухів. Вони мали своєрідне символічне пояснення.

Космологічні та анімалістичні вірування стародавнього китайського народу посідали значне місце у процесі розвитку танцювального мистецтва. Різні прийоми стилізації та умовність пластичної танцювальної мови виникали завдячуючи існуючому у Стародавньому Китаї культу тварин та абстрактних явищ природи, почали з'являтися умовність пластичної мови та прийоми стилізації.

У релігійно-культових ритуалах і фольклорних обрядах важливе місце займало танцювальне мистецтво. Конфуціанство, як провідна релігія Китаю,

вбачала у народному танці великий потенціал у вихованні людини. З часом характер ритуальних танців міняється – відходять магичні заклинання і з'являються урочисті народні обряди [5].

До сьогоднішнього дня збереглися барельєфи із зображеннями фольклорних танців епохи Хань. Особливо часто зображувався народний танець з тарілками (Паньгу-у), який танцювали і в народі і в палацах імператора. Він мав досить складну для виконання його техніка виконання була досить складна – виконавці, стоячи на барабанах, відбивали у такт музики.

Ще одним народним танцем, який зародився у епоху Хань і дійшов у вигляді фольклорної спадщини до наших днів, є танець з довгими рукавами. Коливання шовкової тканини рукавів і хусток під час рухів танцівниць втілював у собі безкрайній Всесвіт. І досі існують достатня кількість зображень на барельєфах танцівниць з тонкою талією і довгими рукавами [18, 81].

Тож, національні хореографічні традиції насичують собою дуже багату фольклорну спадщину Китаю. Вони мають тривалу історію і увібрали у себе складові фольклорного танцю, елементи бойових мистецтв, китайської філософії та мистецтво народного драматичного театру. У фольклорній спадщині Піднебесної – народній поезії, живопису, музиці, у танці, театрі, у її міфах та легендах - втілена уся неповторність та загадковість Китаю.

У нашій хореографічній постановці «Перлини давнього Китаю» ми спробували пластичними інтонаціями і характерними танцювальними рухами втілити наше бачення унікальної культури цієї дивовижної країни.

1.2. Вплив етнічних меншин Китаю на формування танцювальної фольклорної спадщини Піднебесної

Розвиток китайського національного танцю як важливої складової фольклорної спадщини Піднебесної відбувався від одного покоління до іншого, від епохи до епохи. У сучасному вигляді народний танець Китаю – це комплекс

традиційних основ, збереження і вивчення яких є пріоритетним. Для кожного народу фольклорний танець є самим розповсюдженим. Він найкраще демонструє національні особливості кожної країни та кожного народу.

На думку багатьох дослідників, сусідство різних етнічних груп дуже впливає на формування фольклорного танцю. Від культурно-історичних, регіональних особливостей та соціальних умов життя залежить колорит танцювальної культури певного народу. Виникненню і формуванню танцювальних стилів із різними національними особливостями сприяє те, що різні етноси мають різну релігію, історію, народні звичаї та живуть у різних умовах [4].

Автентичний фольклорний танець має традиційні, притаманні тільки певній місцевості, рухи, костюми, ритми тощо. Він виконується у звичному для певної етнічної групи природному середовищі. Фольклорні танці міцно пов'язані з народними традиціями і виникли у той період, коли побутували відмінності між танцями простого китайського народу і танцями вельмож.

Впродовж багатьох століть формувалася найдавніша культура Китаю, який є країною багатонаціональною. Вона є взірцевою для Кореї, Монголії, В'єтнаму та виступає своєрідним культурним орієнтиром для цих східних країн. З'являючись поступово, склалися різноманітні стилі етнічних танців, які залежали від способу життя певних етнічних груп на території Китаю, своєї самобутньої історії та релігії. Велике значення мали накопичені звичаї, природне середовище їх існування [13, 215].

Однією із національних меншин Піднебесної є корейський народ. Він проживає в основній своїй масі у китайських провінціях Ляонін, Дзилінь, Хейлунцзян. Етнос народу Кореї відомий своїми стародавніми культурними традиціями. Він славиться своїм танцювальним мистецтвом та співом. Самими відомими фольклорними танцями корейців, які дійшли до сучасників у спадщину, є Танець монаха. Танець довгого барабана та Танець збору урожаю.

За чотири тисячі років своєї цікавої історії та становлення культури, корейці набули своєрідного характеру – скромного, працелюбного та щирого. Саме ці національні прояви втілилися у їхньому народному танці. Звичка переносити речі на своїй голові досить розповсюджена у корейців [18, 82].

Враховуючи цю особливість, корейські танці мають певні характеристики у способі переміщення виконавців. Це проявляється у відносно малій рухомості верхньої частини тіла задля балансу і швидких, дрібних рухах ніг. Ще однією специфічною особливістю корейських танців є використання дихання під час виконання. Воно наче продовжує рух танцівника і супроводжує крики, згинання і розгинання колін та втілюється усім тілом. При цьому рухи рук здійснюють різні хвилі, дуги та кола.

По праву, корейські танці вважаються фольклорною спадщиною багатоетнічного Китаю. Один із самих розповсюджених етнічних танців є Танець журавля. Корейський народ журавлів вважають символом чистоти і щастя. Вони захоплюються їхніми красивими і граційними рухами, наслідуючи їх у своїх танцях – «кроки журавля», «середні кроки журавля», «політ журавля» тощо. Навіть для своїх національних костюмів корейці обрали білий колір, що символізує журавлів [18, 82].

Ще однією етнічною групою, яка проживає на території Китаю є народ дай. Він займає південну частину провінції Юньнань Дайського автономного району і має дуже довгу історію свого розвитку. Він славиться оригінальними, автентичними народними танцями з втіленням природи. Сьогодні найпопулярнішими фольклорними дайськими танцями є Танець гагуан, Танець павича, Танець барабану ніг та багато інших.

Це красиві танці, які вибудовуються на витончених позах та рухах і мають своєрідний чуттєвий стиль виконання. Національним тотемом для дайської етнічної групи є Павич, якого цей народ вважає своїм символом успіху, щастя і прекрасного.

Однією із специфічних рис дайських танців є те, що у виконавців дуже гнучкі і рухомі суглоби, які вигинаються у різних напрямках. Завдяки цьому, виконуються унікальні «три повороти». Для демонстрації внутрішньої сили танцівників використовуються пружні поштовхи долонь і їх перевертання. При цьому стегна гнучко рухаються з боку і бік, формуючи поступово позу «три повороти» у динамічній проекції. Самим специфічною рисою дайських танців є тремтіння тіла виконавців згори до низу [4].

Наступною етнічною групою, яка населяє землі Піднебесної і поповнила фольклорну спадщину Китаю є народ уйгури. Вони населяють регіони, розташовані недалеко від Шовкового шляху, що сприяло становленню танцювальних фольклорних традицій уйгурців. Танцювальні форми цього етносу достатньо збагатилися, дякуючи культурним і торговельним зв'язкам з іншими народами – персами, арабами, індійцями та турками.

В уйгурських танцях спостерігається унікальне поєднання різних музичних ритмів і танцювальних стилів. До того ж, на самотність танцювального мистецтва уйгурів мав великий вплив іслам як одна із провідних релігій. Свої танцювальні традиції уйгури органічно пристосували до норм ісламської релігії, яка, як правило, не вітає танцювальні видовища. Це проявилось у елегантних та скромних танцювальних рухах [4].

Біля підніжжі Тибетських гір проживає стародавній тибетський народ із своїми традиціями та фольклорними надбаннями. Танці тибетців міцно пов'язані з обрядами буддистської релігії та несуть ритуальний характер. Вони є значимою складовою релігійних церемоній. Ці танці втілюють у собі історичний зв'язок із своєю автентичною і духовною спадщиною та сьогодні є культурною формою свого мистецького самовираження.

Внутрішню гармонію та душевний спокій символізують медитативні та неспішні рухи тибетських танців, що є важливою складовою буддистського світобачення. Атмосферу медитації створюють звуки дзвіночків, труб та

ритмічні удари барабанів, що супроводжують тибетські танці. Про важливість балансу між духом і тілом нагадують плавні та зосереджені рухи танцівників.

У багатьох тибетських фольклорних танцях втілені духовні практики і їх бачення руху до повного просвітлення. Ритуальні складові – молитви, поклоніння, принесення у жертву – насичують танці тибетського народу. Виконавці цих ритуальних дійств-танців упевнені, що це призводить до захисту від зла та до очищення душі. Тож, танцювальне мистецтво тибетського народу є яскравим свідченням їх віри у зв'язок духовного і матеріального світу [1].

Кочовий і мандрівний спосіб життя з давніх давен веде ще одна етнічна група Китаю – монголи. Їх самобутні танці втілюють їх вільний, незалежний дух, який глибоко живе у культурі та історії цього народу. Монгольські танці насичені витривалістю та фізичною активністю. Ці риси є життєво необхідними людині для можливості вижити у суворих природних умовах.

Свободу, силу та гармонійне співіснування з природою символізують у танцях монгольського народу ритмічні рухи, енергійні стрибки та оберти. Фольклорні танці монголів насичені імітаційними рухами, що нагадують їзду на конях. Саме ця активність є відмінною рисою кочового життя монгольського народу. Багато танців цієї етнічної спільноти складаються з швидких та точних рухів, що є вправами зі стрільби з лука, кінні перегони чи інші сторони життя кочового люду [3, 28].

Іншою унікальною і самобутньою стороною фольклорних танців монгольського народу є традиційні елементи шаманських ритуалів. Вони є втіленням духовних практик і стародавніх вірувань монголів. Ці ритуали направлені були на відновлення зв'язку з предками, надприродними явищами та духами природи. У танцях ці елементи можуть проявлятися через. Для цього під час танців використовувалися різні атрибути шаманських обрядів – символічні жести, костюми виконавців із натуральних матеріалів, барабани, дзвіночки тощо.

Кочовий стиль життя монгольського народу відображають і традиційні танцювальні костюми. Тож, фольклорні танці монголів є значимою складовою

культурної спадщини Китаю, яка не тільки розповідає сучасним поколінням про життя певної етнічної групи, але й, зберігаючи духовні практики і традиції, насичує культуру сучасного Китаю специфічними рисами [3, 29].

У тісному контакті з традиційною культурою Китаю перебуває мусульманська етнічна група хуей. Зберігаючи свою вірність ісламу, танці народу хуей відрізняються унікальним поєднанням мусульманських і китайських традицій. Синтез культурного та релігійного спадку цієї етнічної спільноти значно вплинув на їхнє фольклорне мистецтво, зокрема хореографічне.

Оспівуючи гармонію між тілом і духом, танці народу хуей вирізняються граціозними і плавними рухами. Ісламські принципи скромності і покірності та китайські естетичні ідеали втілюються у танцях елегантними і витонченими рухами виконавців. Особлива увага приділяється самоконтролю над тілом, плавності, співучості танцювальних рухів і повній синхронності з музичним супроводом. Все це разом формує відчуття духовної рівноваги і повного занурення у власний світ [13, 216].

Вплив ісламських ритуалів та символіки відчувається у фольклорному танці хуей. У них часто зустрічаються рухи, які символізують подяку чи молитву. У деяких танцях присутні жести, що означають звернення до святих чи поклоніння Аллаху. Все це є яскравим свідченням духовного аспекту народних танців хуей та засобом спілкування з вищими силами, в уявленнях представників цієї етнічної спільноти.

Фольклорні танці народу хуей, як правило, супроводжуються традиційною музикою. У ній органічно поєднуються народні китайські інструменти з елементами музичної культури мусульманів. Танцювальні мелодії бувають як спокійними та медитативними, так і ритмічними, енергійними. Все залежить від характеру певного фольклорного танцю і підкреслює гармонію між різними культурами.

Культурний синтез танців народу хуей підкреслений костюмами виконавців. Танцівниці часто одягнені у традиційні мусульманські хустини хіджаби, прикрашені китайськими орнаментами. Довгі сукні підкреслюють витонченість і стриманість жінок народу хуей. Чоловічі костюми також містять елементи традиційного китайського вбрання [13, 217].

Аналізуючи у контексті нашої кваліфікаційної роботи етнічні меншини Китаю та їх вплив на формування автентичної і фольклорної спадщини Піднебесної, не можливо обійти увагою етнічну групу хань, яка складає майже дев'яносто два проценти населення Китаю. Національним танцем цієї багаточисленої етнічної спільноти є Танець Дракона. Загалом, цей танець є улюбленим для жителів всієї Піднебесної [15, 32].

Під час святкування Нового року за місячним календарем, головного традиційного свята Китаю, виконують ще один національний танець народу хань – танець Лева. За віруваннями ханського народу, Лев у новорічну ніч проганяє злих духів, приносячи у дім китайців добробут, щастя і злагоду.

Фольклорний танець Лева народу хань вважається у Китаї перлиною традиційного танцю, який дійшов до сучасних днів у вигляді культурної танцювальної спадщини з минулого. Різноманітні танцювальні колективи Піднебесної після становлення Китайської Народної Республіки включають цей національний традиційний танець у свій професійний репертуар.

Танець Лева, як правило, танцює два виконавці. Передній тримає в руках голову звіра, а його ноги втілюють передні лапи цієї тварини. Тулуб і задні лапи Лева виконує другий танцівник. Для імітації шерсті тварини його тулуб покритий золотистою тканиною. Задля реалістичної і достовірної передачі рухів Лева, Царя звірів, обидва виконавці мають бути діяти максимально злагоджено. Іноді у танці з'являється Левеня – грайливе і кумедне, якого виконує ще один танцівник [10, 52].

Збираючи матеріал для нашої хореографічної постановки «Перлини давнього Китаю», ми прийшли до висновку, що перераховані нами етнічні групи

значно вплинули на формування багатой і самобутньої фольклорної спадщини Китаю. Їх унікальні культурні традиції, зокрема танцювальні, додали глибини культурі Піднебесної та характеризують загальний мистецький фон країни.

Упродовж тривалого історичного процесу національні танці різних етнічних спільнот Китаю формувалися колективною творчістю народних мас. Втілюючи почуття і прагнення свого народу, його ідеали і цінності, поступово формувалася колоритна, різноманітна і автентична фольклорна спадщина загадкової країни Піднебесної, де кожний мистецький витвір – цінна перлина для сучасних поколінь [2, 211].

1.3. Легенди та міфи стародавнього Китаю як автентична складова фольклорної спадщини Піднебесної

Духовне багатство, накопичене людством протягом історії свого виникнення і існування, формується у культуру певного народу чи етнічної групи. Народні традиції, вірування та забобони, прикмети та обряди, легенди та міфи складають національний фольклор, втілений у творчості певної етнічної спільноти. Фольклор є досить значимим джерелом інформації про духовну культуру країни і цікавість до нього характерна для всіх народів, оскільки він є дуже важливим джерелом знань про духовну культуру країни.

Народний фольклор та творчість виступає підрунтям всієї світової культури, оскільки він висвітлює широкий обрій питань культури народу, його життя. Багато світових мистців черпають натхнення з творів фольклорної спадщини. Зокрема, видатні сучасні китайські балетмейстери звертаються до автентичних творів народної творчості задля створення власних хореографічних композицій [3, 40].

Фольклор Піднебесної, як і кожного народу, включає в себе казки та легенди, міфи та повір'я, обряди та ритуали, пісні та танці тощо. У ньому часто звучать неймовірні історії про легендарні події, пристрасне кохання чи

надприродні явища. Важливу складову китайського фольклору складає народна релігія, ключовим елементом якої є міфи та легенди Піднебесної.

Китайські *легенди* відносяться до жанру неказкового фольклору і у перекладі означають «те, що має бути прочитане». У них йдеться людей та їх дії, які дійсно відбувалися в реальності. Розповіді у легендах Піднебесної описують людські цінності, наділяючи своїх персонажів різними якостями – позитивними чи негативними. Також, у легендах містяться різноманітні чудеса.

Дякуючи цьому, вигадки у легендах Китаю набувають достовірності і переконливості. До слова, видатні німецькі казкарі брати Грім описували легенду як «історично обгрунтовану казку». Відмінність китайських легенд від міфів у тому, що вони не залежать від традиційних народних ритуалів і обрядів. Тобто, вони являють собою фольклорний твір, який включає у себе щось фантастичне, але яке сприймається як достовірна реальність [3, 42].

У свою чергу, розповідь, що пояснює виникнення деяких складових Всесвіту через чуттєві та емоційні образи називається *міфом*. Китайські міфи являють собою сукупність провідних релігійних систем країни - даоської, буддиської, конфуціанської. Так, складові міфів давньокитайської династії Хань - гори і море – з часом були адаптовані до релігій (особливо, даосизму). А деякі перейшли у китайську культуру (буддизм).

Елементи різноманітних учінь і вірувань міцно увійшли в китайську міфологію. А також різних фольклорних традицій та творчості китайського народу. Формуючись поступово у струнку систему, китайські міфи складають міфологію народу Піднебесної, його унікальної культури чи певної етнічної групи.

Головним культом у китайців вважають культ Неба. Не даремно, Китай називають Піднебесною. За китайською міфологією, світ існує за китайським гороскопом, який складається із представників дванадцяти тварин. Виникнення цього міфу пов'язують з стародавньою легендою про Нефритового імператора Китаю, який був представником Неба на землі. Він сповістив про небесні

змагання, щоб обрати дванадцять звірів, які будуть віддано та пильно охороняти його [3, 45].

Як і інші східні міфології, китайська наповнена міфами та легендами про походження людини та тварин, про створення всього світу. Багато з цих міфів розповідають про неймовірних героїв, які прийшли у це життя, щоб навчити китайський народ будувати собі житло, готувати смачну і корисну їжу, писати. Інколи цей герой був предком якоїсь певної етнічної спільноти.

Китайські міфи та легенди мають міцний зв'язок із релігійними обрядами та ритуалами - танцями, церемоніями і жертвопринесеннями. Загалом, міфологія Піднебесної складається із різних міфів, які мають своє походження з традиційної фольклорної культури. Переважна частина міфів та легенд Китаю – це цікаві історії про казкових і фантастичних істот. Події відбуваються в екзотичному місці або вигаданому часі [1].

Культи та релігійні вірування китайців давнини були дуже схожими на культи та вірування інших стародавніх етнічних культур. Варто зазначити, що до середини I тисячоліття до нашої ери китайський народ практично не спілкувався з іншими народами. Як наслідок, почала формуватися чисто китайська релігія, яка вирізнялася унікальним стилем. Історичні джерела свідчать, що релігійні культи та вірування обернулися на міцну канонізовану релігію ще за правління китайської династії Рання Чжоу.

У процесі пошуку інформації про першоджерело нашої хореографічної постановки «Перлини давнього Китаю» ми неодноразово зустрічали твердження, що ключові місця у міфологічному світобаченні стародавніх китайців епохи неоліту посідали тотемні уявлення.

Тотемні уявлення посідали провідні місця у релігійно-міфологічному світогляді китайців епохи неоліту. Тотем – це предмет або ж істота, які вважалися засновниками певного народу або етнічної групи. Його зображали у вигляді ідола. Деякі племена вважали, що душа тотему перебуває в якомусь предметі. Вважається, що тотемізм належить до найстаріших форм релігійних

уявлень та світобачень. Науковці припускають, що віра в тотеми була властива у різні історичні періоди свого розвитку практично усім народам [3, 61].

До прикладу, у давні часи китайці вірили, що священні тотеми були їхніми пращурами і були переконані, що з ними необхідно підтримувати хороші стосунки і укласти шлюб. Від конкретного священного тотему у давнину вели свій родовід китайські вельможі.

Природні явища з давніх часів дуже шанувалися народом Китаю. Зорі, вітер, планети і небо, гори та ріки наділялися прадавніми жителями Піднебесної магічною силою. Свідченням цього є старовинні пам'ятки Китайської культури: – поетичні твори, втілення живопису, мелодії та танці. Для різних духів у китайців були свої зображення.

Так, наприклад, духів річок, чи вітру, чи дерев жителі Піднебесної малювали у вигляді привабливої юної діви чи доброго дідуса. Сакральні, ритуальні дієства, які вони відбували, щоб потішити духів, складалися з повільних ходових танців і розспівів. Така стародавня тотемістична віра у те, що поруч з людьми існують різні духи, за період правління династії Чжоу оформилася у стійку релігію китайців [7].

Жителі Піднебесної вважали дракона, однорога, фенікса, черепаху чи тигра священними істотами і наділяли їх фантастичними і казковими рисами. Так, птах Фенікс символізував щастя у сім'ї, Одноріг приносив людям достаток і злагоду, Черепаха була символом довголіття, а Тигра стародавні китайці вважали царем усіх звірів. Дракон став символом самого Китаю, а Ще за епохи династії Хань Дракон був символом імператорської влади, а згодом – і символом всього Китаю [15, 103].

Фольклорна та автентична спадщина Китаю увібрала в себе одні із вагомих елементів національної релігії – міфи та легенди Піднебесної. Досліджуючи їх у контексті підготовки нашої кваліфікаційної роботи «Автентичність та фольклорна спадщина Піднебесної. Хореографічна постановка «Перлини давнього Китаю», ми дізналися, що китайці вважали, що природа створена із

п'яти елементів. Вода, вогонь, земля, дерево та метал, у розумінні жителів Піднебесної, є результатом об'єднання двох космічних сил – інь та ян.

Ці провідні значення китайської філософії належать даосизму. У перекладі означають «світле» і «темне». Вони є виразниками полярності світу або дуальності Всесвіту. Інь та ян зображували у вигляді кола, розмежованого на дві частинки – світлу і темну. Розташовані у центрі кола дві точки, а саме: світла на темному фоні і темна на світлому, означали ту ідею, що кожна з цих сил Космосу має зародок протилежності [1].

Подібна концепція «інь та ян» проходить червоною лінією через всі культурні традиції, які дійшли до сучасників через фольклорну спадщину Китайського народу. Воно стосується всього життя китайців – від системи управління країною та стосунків між людьми, до саморегуляції китайців та норм здорового життя. А також ця концепція відображає складну сферу відношення між земною людиною і світом духовним.

З огляду людського розуміння, Інь – це інтуїція жіночого розуму, а Ян – чоловіча раціональність. Нерухоме споглядання мудреця втілює Інь, тоді як Ян – це творча діяльність. Цей контраст пронизує всю китайську культуру і втілений у двох філософських китайських напрямках. Так, перевага раціонального, активного і чоловічого належить конфуціанству. У даосизмі надана перевага містичній жіночності та інтуїції [1].

Інші міфологічні елементи також існували у Піднебесній. Поступово, з розвитком китайського суспільства архаїчність міфів відходить у славне минуле, а міфологічні герої обернулися на культурних персонажів та неймовірних хоробрих володарів. Стародавні китайські міфи з плином часу стали казками та героїчним епосом.

Тож, китайська фольклорна спадщина є головною складовою усієї культури Піднебесної. Як сама прадавня у світі, вона формувалася на стародавніх легендах та міфах, які є своєрідним способом відображення

навколишнього світу. Легенди та міфи Піднебесної вважаються сучасниками одними із значимих феноменів світової культури, які дійшли до наших днів.

Неодноразово провідні митці світу зверталися до них за натхненням та втілювали міфічні сюжети у своїх живописних, музичних, поетичних творах. Головні персонажі китайських легенд та міфів завжди викликали великий інтерес у хореографів, спонукаючи до створення власних балетмейстерських композицій.

Висновки до першого розділу

1. Досліджено, що основним першоджерелом традиційної культури Китаю виступає його автентична фольклорна спадщина, оскільки вона є джерелом цінної інформації про життя китайського народу, його релігію, традиції, творчість тощо. Значне місце в унікальній фольклорній спадщині Китаю займають національна музика, хореографічне мистецтво, живопис, література, обряди тощо. Окрім видів мистецтва, китайський фольклор насичений казками, легендами, міфами, обрядами.

Великою популярністю у китайців користується традиційний живопис «гохуа». Деякі стародавні художники обернулися на своєрідні символи і наповнили фольклорну спадщину Китаю. Однією з найдавніших у світі є китайська поезія, яка є достойним представником фольклорної спадщини Піднебесної. Імена китайських поетів та мислителів Конфуція, Лао-Цзи, Чжуан-цзи, Мен-цзи відомі до сьогодні.

Невід'ємною складовою китайського фольклору завжди була народна музика. Головне місце в китайському музичному фольклорі займає космологічна система поглядів. Народне танцювальне мистецтво вважається одним із найдавніших у китайському фольклорі. Важливе місце у танцювальному мистецтві Китаю займали релігійно-культові ритуали і обряди. Національні хореографічні традиції увібрали у себе складові фольклорного танцю, елементи бойових мистецтв, китайської філософії.

2. Проаналізовано, що великий вплив на формування танцювальної фольклорної спадщини Китаю справили етнічні спільноти, які проживали на території країни. Зі своєю самобутньою історією, релігією та культурою, вони мали велике значення у формуванні унікальної танцювальної спадщини Китаю. Однією із національних меншин є корейський народ. Фольклорні танці корейців - Танець монаха, Танець довгого барабана та Танець збору урожаю дійшли до сучасників у спадщину.

Оригінальними народними танцями славиться народ дай - Танець гагуан, Танець павича, Танець барабану ніг. Народ уйгури також щедро поповнили фольклорну спадщину Китаю. Танцювальні форми цього етносу збагачені культурою інших народів - персів, арабів, індійців та турків. Свої традиції та фольклорні надбання має стародавній тибетський народ, танці якого міцно пов'язані з обрядами буддистської релігії.

Самобутні танці ще однієї етнічної групи Китаю - монголів - втілюють їх вільний, незалежний дух кочового народу. Відмінною рисою їх танців є традиційні елементи шаманських ритуалів. Мусульманська етнічна група хуей також має міцний зв'язок з культурою Китаю. Танці цього народу унікально поєднують мусульманські та китайські традиції. Тож, національні танці різних етнічних спільнот Китаю формувалися колективною творчістю народних мас.

3. Визначено, що стародавні міфи та легенди, які є важливою складовою народної релігії Піднебесної, стали основним автентичним підґрунтям фольклорної спадщини Китаю. Фантастичні історії про легендарні події, пристрасне кохання чи надприродні явища – основні сюжети міфів та легенд. Легенди являють собою фольклорний твір, який включає у себе щось фантастичне, але яке сприймається як достовірна реальність. Розповідь, що пояснює виникнення деяких складових Всесвіту через чуттєві та емоційні образи називається міфом.

Китайські міфи та легенди являють собою сукупність провідних релігій країни. Елементи різноманітних учінь і вірувань, фольклорних традицій та

творчості народу увійшли в китайські міфи та легенди. Головним культом у китайців вважають культ Неба, звідси і друга назва країни - Піднебесна. Міфи та легенди Китаю наповнені розповідями про походження людини та тварин, про створення всього світу. Ключові місця у міфах та легендах стародавнього Китаю посідали тотеми - предмет або ж істота, які вважалися засновниками китайського народу.

Червоною лінією через культурні традиції, Китаю проходить концепція «інь та ян» - провідні значення даосизму, що у перекладі означає «світле» і «темне». Ця концепція відображає сферу відношення земної людини і духовним світом. Поступово, архаїчність міфів та легенд Китаю відходить у минуле, і з часом стали казками та героїчним епосом. Сьогодні легенди та міфи Піднебесної вважаються значимим феноменом світової культури.

РОЗДІЛ 2. Художні особливості хореографічної постановки «Перлини давнього Китаю» у контексті створення кваліфікаційної роботи «Автентичність та фольклорна спадщина Піднебесної»

2.1. Ідейно-тематичний аналіз хореографічного твору

Тема: Багатство китайської культури, мистецтва та філософії через призму історичних символів, які є «перлинами» давньої спадщини.

Ідея: Подорож головного героя Сторожа Перлин, який відкриває кожен перлину глядачеві, занурюючи у світ легенд і традицій давнього Китаю.

Надзавдання: Передача глядачам багатогранної культурної спадщини давнього Китаю через рух, образи та символи, пробуджуючи відчуття глибокої поваги до традицій та філософії цієї стародавньої цивілізації. Постановка має на меті не лише ознайомити з видатними культурними аспектами Китаю, але й викликати внутрішнє усвідомлення зв'язку між минулим і сучасністю, акцентуючи на важливості гармонії, духовності та зв'язку людини з природою.

Конфлікт: Протистояння між збереженням культурної спадщини та її поступовим забуттям в умовах сучасного світу. Головний герой, Сторож Перлин, стикається з внутрішньою боротьбою: чи вдасться йому зберегти давні знання та цінності, передаючи їх новим поколінням, чи ці перлини будуть загублені у швидкоплинності сучасності? Цей конфлікт розгортається в танцювальних епізодах, де кожна перлина стає символом окремого аспекту традиційної культури, що ризикує бути втраченою через зміну цінностей і ритму життя.

Наскрізна дія: Прагненні Сторожа Перлин зберегти та передати глядачам мудрість і цінності давнього Китаю, розкриваючи кожен перлину, яка символізує окремий аспект культурної спадщини. Він поступово занурює аудиторію у світ стародавніх традицій, проводячи їх через випробування та протиріччя між минулим і сучасним. Через свої рухи і взаємодію з іншими персонажами, Сторож

постійно намагається віднайти гармонію між спадщиною минулого і сучасними змінами, шукаючи шлях до їх збереження та відновлення.

Час дії: Час дії постановки охоплює перехід між двома епохами: минулим, яке символізує давній Китай зі своїми традиціями, ритуалами та філософією, та сучасністю, що відображає швидкі зміни і виклики збереження культурної спадщини в сучасному світі. Постановка умовно існує поза конкретними часовими рамками, що дозволяє поєднувати візуальні та символічні елементи різних епох, підкреслюючи їхню безперервність і актуальність у сьогоденні.

Місце дії: Змінюється в залежності від розкриття кожної перлини, переходячи від традиційних китайських пейзажів – гір, річок, храмів і садів – до абстрактного простору сучасності, де відчувається віддаленість від природи і духовності.

Форма: Хореографічна сюїта (великий ансамбль)

Стиль: Народна стилізація

Жанр (за драматургією): лірико-драматичний.

Лібрето

Сцена починається в напівтемряві. На тлі чути дзвони стародавнього храму та тихі звуки природи. З'являється головний герой – Сторож Перлин, який втілює мудрість минулого. Він тримає старовинну скриню, у якій заховані перлини – символи різних аспектів давньокитайської культури. Його мета – відкрити ці перлини перед глядачами, щоб зберегти їх значення для майбутніх поколінь.

Перша перлина відкривається, і на сцені з'являються виконавці, що зображають мудреців, учнів і вчителів, які рухами відтворюють філософські ідеї Конфуція. Їхні рухи строгі та гармонійні, символізуючи порядок, мораль та етику. Вчення передається від одного покоління до іншого, підкреслюючи

важливість традицій і знань. Танцюристи створюють відчуття єдності та поваги до наставників.

Друга перлина відкриває життя імператорського двору. На сцені з'являються танцюристи в розкішних костюмах, які виконують елегантний, величний танок, символізуючи силу і могутність правителів стародавнього Китаю. У центрі уваги – імператор і його свита, що уособлюють велич і таємничість минулого. Їхні рухи сповнені гідності та повільної грації, підкреслюючи владність і сакральність влади.

Третя перлина занурює глядача в атмосферу руху караванів по Великому Шовковому шляху. На сцені з'являються купці та мандрівники, які виконують динамічні танцювальні рухи, показуючи розмаїття культур і народів, що зустрічалися на шляху. Ця сцена символізує відкритість до світу, торгівлю, обмін ідеями та технологіями, що об'єднували Китай із Заходом. Танцюристи підкреслюють важливість зв'язку між цивілізаціями через рух і співпрацю.

Четверта перлина відкриває світ даосизму – гармонії людини з природою. Танцюристи зображають рух води, вітер і дерева, занурюючи глядачів у медитативний стан. Їхні плавні, органічні рухи нагадують природні явища: хвилі, хмари, що плывуть небом, і птахів, що ширяють у небесах. Через танець показано, як давні китайці шукали гармонію між собою і всесвітом, навчаючись жити в єдності з природними циклами.

П'ята перлина виводить на сцену міфічного дракона – одного з головних символів давнього Китаю. Танцюристи зливаються в єдине ціле, формуючи образ потужного дракона, який рухається з неймовірною енергією і грацією. Їхні рухи ритмічні й напружені, символізуючи силу, мудрість і захист. Ця сцена уособлює магічний світ китайської міфології, де дракон є захисником і носієм небесної мудрості.

Сторож Перлин знову з'являється на сцені. У руках він тримає останню перлину, яка символізує збереження спадщини та передання її майбутнім поколінням. Танцюристи, що символізують сучасність, з'являються на сцені, і

через їхні рухи стає зрозумілим, що вони намагаються осмислити та прийняти цю спадщину. Сторож передає останню перлину, з'єднуючи минуле і майбутнє, і закриває скриню. Постановка завершується хоровим танцем, де всі персонажі разом об'єднуються в гармонії, символізуючи зв'язок поколінь і неперервність культурних традицій.

Скриня залишається на сцені як символ того, що культурні перлини давнього Китаю живі та чекають на своє нове відродження в серцях наступних поколінь.

Дійові особи та їх характеристика

Головний герой – Сторож Перлин. Це символічний образ, що уособлює мудрість і знання стародавнього Китаю. Він є провідником у світі древніх перлин, кожна з яких символізує різні аспекти китайської культури та історії. У костюмі з елементами традиційного китайського одягу, він має в руках старовинну скриню, що містить перлини. Його рухи вражають спокійною грацією і величчю, підкреслюючи його роль як хранителя знань і культурної спадщини.

Мудрець Конфуцій – персонаж першої перлини. Мудрець Конфуцій є центральною фігурою у сцені, що представляє першу перлину. Цей персонаж втілює філософські ідеї Конфуція, зокрема його вчення про мораль, етику і порядок. Конфуцій уособлює глибину та серйозність цих ідей, що є основою традиційної китайської філософії.

Рухи Мудреця Конфуція відрізняються стриманістю і гармонійністю. Кожен жест і крок є вираженням внутрішнього спокою та зрілості, що відображає глибоке розуміння і повагу до філософських вчень, які він представляє. Рухи виконуються ритмічно, демонструючи чіткість і порядок, що підкреслює значення етики і моральних норм у його вченні. Ці рухи також служать символічним відображенням філософії Конфуція, в якій важливе місце займають стабільність і рівновага.

Взаємодія з іншими персонажами у сцені допомагає посилити центральну роль Мудреця Конфуція. Танцюристи, що зображають учнів і вчителів, реагують на його рухи і жести, відтворюючи візуально складну картину філософської спадщини, яку він передає. Його рухи та жести служать як навчальні інструкції для інших персонажів, що дозволяє глядачам краще зрозуміти і відчувати глибину філософії Конфуція.

Таким чином, Мудрець Конфуцій в постановці є не лише символом філософських ідей, але й живим втіленням культурних цінностей і моральних принципів, що мають глибоке значення в контексті стародавнього Китаю. Його персонаж служить ключовою фігурою для розуміння і збереження традиційних філософських вчень і моральних норм.

Імператор і його Свита – персонажі другої перлини. Імператор і його Свита є ключовими персонажами другої перлини і втілюють велич і могутність стародавнього імператорського двору. Ця сцена створює враження великого урочистого моменту, що підкреслює статус і авторитет правителів Китаю.

Імператор представляє центральну фігуру цієї сцени. Він одягнений у розкішний, детально вишитий одяг, що символізує його високий статус і велич. Корона, яку він носить, є ознакою імператорської влади і символом божественного походження його правління. Його костюм може містити дорогоцінні камені, золоті та срібні нитки, а також складні орнаменти, що підкреслюють його високий соціальний статус і владарювання.

Свита імператора складається з кількох персонажів, які одягнені в елегантні костюми. Їхні наряди також вражають розкішшю, але менш помітно, ніж одяг самого імператора. Костюми свити можуть містити тонкі вишивки, що відрізняються кольорами і формами, підкреслюючи їхній статус як частини імператорського двору, але без зайвого перебільшення. Ці костюми доповнюють загальне враження від сцени і створюють атмосферу розкоші та благородності.

Рухи імператора і його свити є величними, плавними і граціозними. Рухи імператора мають бути поміркованими і розміреними, щоб відображати його

величність і респектабельність. Кожен його жест має бути продуманий і контрольований, демонструючи впевненість і авторитет. У свою чергу, рухи свити є доповненням до імператорських жестів, вони виконуються з тонкою грацією і синхронізацією, що підкреслює їхню роль у підтримці імператорського величчя і показує їхній важливий статус при дворі.

Імператор і його Свита в сцені другої перлини втілюють велич і таємничість стародавнього китайського імператорського двору, їхні рухи і костюми створюють образи, що підкреслюють велич і авторитет правителів стародавнього Китаю, і відображають важливість імператорської влади в культурному контексті.

Купці та Мандрівники – персонажі третьої перлини. Купці та Мандрівники є ключовими персонажами третьої перлини, що відображає різноманітність культур і народів Великого Шовкового шляху. Ці персонажі символізують культурний і торговий обмін, який проходив через цей важливий торговий маршрут, з'єднуючи Китай із Заходом.

Рухи Купців та Мандрівників є динамічними і ритмічними, відображаючи енергію і рухливість торгових караванів, які подорожують по Великому Шовковому шляху. Їхні танці можуть включати швидкі повороти, витончені кроки та синхронізовані рухи, що імітують дію торгівлі, обмін товарів і культур.

Кожен рух має демонструвати активність, співпрацю і дух відкритості, що був характерний для взаємодії культур на цьому маршруті. Елементи їхніх танців можуть включати показові взаємодії з предметами, які символізують товари або цінності, що обмінювались між культурами.

Взаємодія з іншими персонажами у сцені підкреслює важливість культурного обміну і співпраці. Купці та мандрівники можуть взаємодіяти один з одним, обмінюватися товарами і ідеями, що створює враження гармонійного і взаємопов'язаного світу, де різні культури зустрічаються і об'єднуються.

Таким чином, Купці та Мандрівники в сцені третьої перлини втілюють багатство і різноманіття культур Великого Шовкового шляху, їхні костюми і

рухи демонструють енергію та динаміку торгового і культурного обміну, що відбувався через цей важливий історичний маршрут.

Даоські Мудреці і Природа – персонажі четвертої перлини. Даоські Мудреці і Природа є визначальними персонажами четвертої перлини, що відображає концепцію гармонії між людиною і природою в даоському вченні. Ця частина постановки підкреслює взаємозв'язок і злиття людського існування з природними силами.

Даоські Мудреці символізують філософію і вчення даосизму, які акцентують увагу на гармонії і рівновазі між людиною і природою. Їхні костюми виконані в кольорах, що відображають різні елементи природи.

Рухи танцюристів є плавними і органічними, відображаючи природні явища:

- **«Хвилі»:** Рухи танцюристів імітують спокійний і безперервний рух води, з м'якими і плавними хвилями.
 - **«Вітер»:** Танці показують легкість і непостійність вітру через повільні, граціозні повороти і хвилясті рухи.
 - **«Рослини»:** Рухи, що імітують ріст і розкриття рослин, зокрема розтягування і згинання, підкреслюють природний розвиток і відновлення.
- Хореографічний стиль даоських мудреців зосереджений на внутрішній гармонії і відчутті єдності з навколишнім середовищем.

Виконавці виконують рухи, які відзначаються своєю природністю і гармонійністю, що сприяє створенню медитативного і спокійного настрою. Інтерація з іншими персонажами підкреслює інтеграцію мудреців у природний ландшафт, де їхні рухи і костюми взаємодіють з навколишнім світом.

Отже, у сцені четвертої перлини, Даоські Мудреці і Природа, втілюють концепцію гармонії між людиною і природою через свої костюми і рухи, створюючи образи, що символізують злиття і взаємодію з природними силами.

Міфічний Дракон – персонаж п'ятої перлини. Міфічний Дракон є центральною фігурою п'ятої перлини, символізуючи силу, мудрість та захист у

китайській міфології. Цей персонаж представляє магічний світ і традиційні уявлення про дракона як могутнього і вражаючого символу.

Рухи танцюристів у сцені п'ятої перлини динамічні і ритмічні, відображаючи енергію і грацію дракона:

- **«Енергія»:** Танці включають швидкі, енергійні рухи, що імітують виток і крутіння дракона, які символізують його силу і могутність.
- **«Грація»:** Танцюристи виконують плавні, вишукані рухи, що підкреслюють магічний аспект дракона, його здатність до змін і трансформації.
- **«Ритмічність»:** Рухи синхронізовані з ритмічним музичним супроводом, що створює відчуття постійного руху і змін.

Взаємодія з іншими персонажами демонструє силу і захист дракона, якого підтримують і оточують інші персонажі. Це може включати моменти, де дракон взаємодіє з мудрецами або мандрівниками, охороняючи і направляючи їх.

Таким чином, Міфічний Дракон у п'ятій перлині виступає як символ сили, мудрості та магії, представляючи велич і захист китайської міфології через свої костюми, рухи і сценічний декор.

Сучасники – персонажі фінальної сцени. Сучасники представляють нове покоління, яке намагається осмислити та прийняти спадщину давнього Китаю. Їхні костюми поєднують сучасні елементи з традиційними, що символізує злиття минулого і сьогодення. Рухи сучасників виражають їхній процес інтеграції спадщини в сучасний контекст, з надією на гармонійне поєднання культурних традицій.

Ці персонажі разом створюють багатогранну картину культурної спадщини і її значення для сучасності, що підкреслює глибину і різноманітність теми хореографічної постановки «Перлини давнього Китаю».

2.2. Композиційно-архітектонічна будова хореографічної постановки

Хореографічна драматургія постановки

Експозиція: Поява головного героя – Сторож Перлин, що втілює мудрість минулого. Він тримає старовинну скриню, у якій заховані перлини – символи різних аспектів давньокитайської культури.

Зав'язка: Сторож Перлин повільно відкриває скриню, демонструючи перли всередині, які є символами різних аспектів давньокитайської культури.

Розвитку дії: Сторож Перлин відкриває скриню і демонструє перлини, починається активна частина хореографічної постановки.

I ступінь. Поява першої Перлини – Мудрець Конфуцій. Демонструє філософські ідеї через складні і ритмічні рухи, що символізують повагу до традицій і глибину вчення Конфуція.

II ступінь. Поява другої Перлини – Імператор і його Свита. Танцюристи виконують величний і граціозний танок, що відображає велич і могутність стародавнього імператорського двору. Імператор веде свиту у танці, що символізує його владарювання і роль у суспільстві.

III ступінь Поява третьої Перлина – Купці та Мандрівники, представляє різноманітність культур на Великому Шовковому шляху. Виконавці демонструють динамічні і ритмічні рухи, що показують обмін культур і товарів, взаємодію між різними народами. Це сцена торгівлі і обміну ідеями, що підкреслює важливість взаємозв'язку між цивілізаціями.

IV ступінь. Четверта Перлина – Даоські Мудреці і Природа. Танці демонструють гармонію між людиною і природою. Рухи плавні і органічні, відтворюючи природні явища, такі як хвилі, вітер і рослини. Це сцена медитації і пошуку гармонії з навколишнім світом.

V ступінь П'ята Перлина – Міфічний Дракон. Це величний і магічний символ китайської міфології. Рухи динамічні і ритмічні, показуючи енергію і

грацію дракона. Сцена наповнена магією і величчю, де дракон символізує захист і мудрість. Танцюристи взаємодіють, демонструючи силу і красу дракона.

Кульмінація: Всі елементи сплітаються в один драматичний і емоційний пік. Ця кульмінаційна сцена служить як символ неперервності культурних традицій і їх важливості для майбутнього, залишаючи глядачів з відчуттям глибокої поваги і вдячності за збереження культурної спадщини.

Розв'язка: Збереження і цінування культурних традицій, підтвердження того, що знання і традиції продовжують жити і розвиватися, забезпечуючи зв'язок між минулим і майбутнім.

Музична драматургія

Основні частини	Такти	Хронометраж
<i>Експозиція</i>		00:24 с.
<i>Зав'язка</i>		00:30 с.
<i>Розвиток дії</i>		
<i>I ступінь</i>		00:39 с.
<i>II ступінь</i>		00:26 с.
<i>III ступінь</i>		00:22 с.
<i>IV ступінь</i>		00:30 с.
<i>V ступінь</i>		00:28 с.
<i>Кульмінація</i>		01:46 с
<i>Розв'язка</i>		01:00 с.
Всього		06 хв. 08 сек.

Упорядкованість танцювальних епізодів

Перший епізод. Поява Сторож Перлин. Сцена занурена в напівтемряву, яка створює атмосферу таємниці і очікування. Лише частково освітлене фонове світло ніжно підсвічує старовинну скриню, яка стоїть в центрі сцени. Її потемніле дерево та злегка потріскана поверхня надають їй вигляду артефакту, що пережив віки. Неповна видимість скрині створює враження, що в ній ховається щось надзвичайно цінне.

Сторож Перлин входить на сцену в величному, повільному русі, що підкреслює його важливість і респектабельність. З рухами, що випромінюють грацію і повагу, Сторож Перлин підходить до скрині. Його дії є ритуальними і уважними: він обережно піднімає скриню, ніби відчуваючи вагу її історії і знання, яке вона містить. Поступовий підйом скрині, супроводжуваний плавними, величними жестами, створює відчуття передвістя і трепету.

Рухи Сторожа Перлин символізують не тільки фізичне відкриття скрині, а й метафоричне відкриття нових знань і культурних цінностей. Його руки, що обережно відкривають кришку скрині, символізують початок подорожі через різні аспекти стародавньої китайської культури, яку він розкриє перед глядачами.

Під час цього епізоду освітлення може поступово змінюватися, створюючи ефект, ніби скриня випромінює світло, коли її кришка відкривається. Цей ефект підкреслює значимість моменту і вказує на те, що з розкриттям скрині з'являються нові знання і культурні скарби.

Тривалість: 01хв.10 с.

Епізод другий Мудрець Конфуцій. Світло освітлює першу перлину, танцюристи з'являються, зображуючи мудреців, учнів і вчителів. Мелодія відтворює філософські та спокійні настрої. Сторож Перлин взаємодіє з виконавцями, показуючи рухи, які підкреслюють вчення Конфуція через плавні, класичні та гармонійні елементи.

Учні демонструють повагу та увагу до вчителів, їхні рухи є більш стриманими і обережними. Вони навчаються, отримуючи знання через вірність і слухняність. Вчителі ж виконують рухи, які передають їхню роль як наставників і керівників, їхні жести є величними і підтверджують їхній авторитет.

Сторож Перлин активно взаємодіє з танцюристами. Він розгортає кожен перлин перед глядачами, створюючи враження, що саме він відкриває перед ними глибини філософських вчень. Через плавні, виражені рухи він підкреслює основні концепції Конфуція, доповнюючи та підтримуючи танцювальні виступи мудреців, учнів і вчителів.

Сторож Перлин виконує прості, але символічні рухи, такі як жест, що символізує відкриття знання та пози, які зображують передачу мудрості. Він підходить до танцюристів, своїми рухами вказуючи на важливість і суть філософських ідей, що відображаються в їхніх танцювальних виконаннях.

Таким чином, другий епізод занурює глядачів у філософський світ Конфуція, через гармонійні рухи танцюристів та взаємодію з Сторожем Перлин, підкреслюючи важливість моральних і етичних вчень, які є основою цієї перлини.

Тривалість: 01хв.10 с.

Третій епізод – розкриття другої перлини Імператор і його Свита.
Світло фокусується на сцені, де зображені імператор і його свита. Урочиста та велична музика, з використанням барабанів і струнних інструментів. Сторож Перлин виконує танець у супроводі імператора і свити, демонструючи велич і граціозність рухів, що символізують силу і владарювання.

Рухи імператора величні та плавні, з акцентом на величність та імператорську грацію. Від його кожного жесту, вигляду та позиції випромінюється авторитет і повага. Імператор виконує танець, що символізує контроль і владарювання, з розкішними і ритмічними рухами.

Рухи свити синхронні та граціозні, демонструють повагу до імператора та його позиції. Танцюристи виконують елементи, що відображають служіння і

підтримку, які є частиною їхньої ролі. Їхні рухи включають повороти, та складні хореографічні фігури, що символізують гармонію і єдність при імператорському дворі.

Сторож Перлин у цьому епізоді виконує танець у супроводі імператора і його свити. Його рухи зливаються з величчю та грацією імператорського танцю, підкреслюючи зв'язок між минулим і сьогоденням. Сторож виконує елементи танцю, що акцентують велич і елегантність, демонструючи спільну символіку сили і владарювання. Він може використовувати рухи, що імітують відкриття нових аспектів культурної спадщини, показуючи зв'язок між імператорською величчю і культурними перлинами.

Третій епізод завершується гармонійним об'єднанням імператора, свити та Сторожа Перлин у завершальному танці. Танцюристи виконують елементи, що символізують єдність і гармонію під владою імператора, підкреслюючи його велич і впливовість.

Тривалість: 01хв.10 с.

Четвертий епізод. Розкриття третьої перлини Купці та Мандрівники. Сцена наповнюється динамікою і кольором, символізуючи різноманітність культур Великого Шовкового шляху. Жива та ритмічна музика, з елементами народних мотивів. Сторож Перлин інтегрується в сцену, виконуючи рухи, що відображають динамічність торгових караванів та обмін культурними ідеями.

Танцюристи, які зображають купців і мандрівників, одягнені у різнокольорові костюми, що символізують їхні різні походження та культури. Їхні рухи є динамічними і ритмічними, з елементами, що відображають рухливість і енергію торгових караванів. Танцюристи виконують складні хореографічні фігури, які включають переміщення, обертання, і жести, що імітують обмін товарами, переговори та культурні зустрічі.

Сторож Перлин інтегрується в сцену, виконуючи рухи, що відображають динамічність та інтенсивність торгових караванів. Він може взаємодіяти з

танцюристами, показуючи через свої рухи, як культурні ідеї обмінюються і інтегруються в нові контексти. Сторож виконує елементи, що символізують взаємодію культур та злиття ідей, показуючи, як стародавні традиції продовжують впливати на сучасність. Його рухи плавно переходять від одного стилю до іншого, відображаючи різноманітність і багатство культурного обміну.

Четвертий епізод завершується колективним танцем, де всі персонажі об'єднуються, створюючи враження культурного єднання і взаємодії. Танцюристи демонструють гармонійне злиття різних культур через рухи, що відображають обмін і вплив одне на одного.

Тривалість: 01хв.10 с.

П'ятий епізод. Розкриття четвертої перлини – Даоські Мудреці і Природа. Світло стає м'яким і спокійним, танцюристи зображують природні елементи. Музика спокійна, медитативна, з використанням природних звуків, таких як дзюрчання води і вітер.

Танцюристи, що зображують даоських мудреців, одягнені в костюми кольорів, що відображають елементи природи, такі як зелений (для рослин), блакитний (для води) та білий (для повітря). Їхні рухи є плавними і органічними, повторюючи природні явища, такі як хвилі води, легкі пориви вітру, і коливання дерев. Танці мудреців нагадують медитацію і пошуки гармонії з навколишнім світом, підкреслюючи глибоке злиття людини з природою.

Сторож Перлин виконує рухи, що підкреслюють його гармонію з природою і мудрістю даоських мудреців. Він виконує танець у ритмі з природними звуками, і його рухи є плавними і витонченими. Його танець символізує злиття з природними явищами, міцний зв'язок між людиною і природою, підкреслюючи важливість гармонії та спокою.

П'ятий епізод завершується зворушливим моментом гармонії, коли всі танцюристи, включаючи Сторожа Перлин, об'єднуються в спільному медитативному танці. Музика досягає кульмінації спокійного і гармонійного звучання, підкреслюючи єдність людини з природою. Рухи танцюристів стають

синхронізованими і узгодженими, створюючи враження цілісності та гармонії всесвіту. Сцена поступово затемнюється, відображаючи спокій і умиротворення, що залишаються після злиття з природою.

Тривалість: 01хв.10 с.

Шостий епізод. Розкриття п'ятої перлини – Міфічний Дракон. Світло стає яскравим і динамічним, відображаючи магічний світ дракона. Музика енергійна і ритмічна, з використанням барабанів і струнних інструментів.

Танцюристи, що зображують міфічного дракона, одягнені в костюми, прикрашені елементами, що імітують драконову луску, хвіст та роги. Їхні рухи є динамічними і потужними, втілюючи образ дракона, що рухається з величчю і грацією. Вони виконують складні хореографічні фігури, що символізують вогняну енергію, швидкість і спритність дракона. Танцюристи виконують спіральні елементи, величезні стрибки і повороти, що підкреслюють магічність і могутність дракона.

Сторож Перлин зливається з танцюристами-драконами. Його танець стає частиною потужного і енергійного руху дракона. Він виконує хореографічні елементи, що символізують взаємодію з магічним світом, підкреслюючи силу і мудрість. Сторож Перлин використовує елементи боротьби та партнерських танцювальних фігур, які інтегруються з рухами дракона, створюючи єдиний образ.

Даний епізод завершується великим і драматичним моментом, коли всі танцюристи, включаючи Сторожа Перлин, зливаються в єдиний динамічний танець. Рухи виконавців стають синхронізованими і потужними, демонструючи велич і магічний аспект символу. Сцена поступово затемнюється, залишаючи враження сили, мудрості і магії, що залишаються з глядачем після завершення епізоду.

Тривалість: 01хв.10 с.

Епізод сьомий. Об'єднання минулого і сучасності. Танцюристи сучасності приєднуються до Сторожа Перлин, який тримає останню перлину. Гармонійний музичний супровід, що поєднує елементи всіх попередніх тем.

Сторож Перлин, тримаючи останню перлину, стає центральною фігурою цього епізоду. Його рухи є виразними і символічними, демонструючи важливість збереження культурної спадщини і її передання майбутнім поколінням. Він виконує хореографічні елементи, що підкреслюють гармонію між стародавніми традиціями та сучасними тенденціями.

Сучасні танцюристи приєднуються до Сторожа Перлин, виконуючи рухи, що інтегрують елементи класичної хореографії з сучасними стилями. Рухи сучасних танцюристів є енергійними, але гармонійно злиті з рухами Сторожа Перлин, підкреслюючи синтез між минулим і сьогоденням.

Епізод завершується великим і гармонійним фіналом, де Сторож Перлин і сучасні танцюристи зливаються в єдиний танець. Всі учасники разом виконують фінальну хореографію, що символізує інтеграцію культурних традицій і сучасності

Тривалість: 01хв.10 с.

Восьмий епізод. Прощання і символічне закриття. Світло поступово згасає, залишаючи на сцені тільки Сторожа Перлин і скриню. Музика спокійна, з елементами завершення.

Сторож Перлин виконує повільний, величний танець, що символізує прощання та завершення подорожі. Його рухи є спокійними і вишуканими, відзначаючи гідність і повагу до культурної спадщини. Він кланяється публіці, демонструючи вдячність і підкреслюючи значення свого завдання як зберігача перлин і культурної спадщини.

Танцювальні елементи цього епізоду є плавними і виразними, акцентуючи увагу на рухах, які символізують збереження та передачу культурного спадку. Рухи Сторожа Перлин, що ведуть до завершення виступу, виконані в класичному

китайському стилі з використанням елементів традиційного танцю і елегантних поз.

Останні акорди музики плавно відходять, залишаючи глядачів з відчуттям спокою і гармонії. Сторож Перлин завершить свій танець з величним поклоном і, з останнім символічним жестом, що підкреслює його роль як хранителя і передавача культурної спадщини. Сцена зупиняється в моменті тиші і спокою, створюючи відчуття завершення і вдячності за пройдену подорож.

Тривалість: 01хв.10 с.

2.3. Характеристика музичної основи хореографічного твору та сценографія

Музична основа хореографічної постановки «Перлини давнього Китаю» є ключовим елементом, який підкреслює та доповнює візуальні та драматургічні аспекти композиції. Музика в цій постановці виконує функцію не лише супроводу, а й активного учасника у створенні атмосферних настроїв, передачі філософських і культурних значень, а також у підкресленні динаміки і темпу танцювальних епізодів.

Музика постановки поєднує в собі елементи традиційної китайської музики та сучасні інтерпретації, створюючи багатошарову звукову палітру. Вона включає в себе традиційні інструменти, такі як *піпа*, *ерху*, *гуцинь* і *флейти*, а також використовує сучасні музичні техніки для створення більш динамічного і гнучкого звучання.

Перший епізод – Поява Сторож Перлин. Музика спокійна і загадкова, з елементами традиційних китайських інструментів. Головний акцент робиться на повільних, величних мелодіях, що відображають початок подорожі і символізують відкриття скрині. Використання піпи і ерху надає атмосфері таємничості та величності.

Музичний розмір: 2/4.

Темп: Повільний, величний

Характер музики: Спокійний, загадковий, з елементами традиційних китайських інструментів. Музика відрізняється плавними ритмами і м'яким звучанням, що підкреслює величність та таємничість початку подорожі. Вона підтримує величні та плавні рухи Сторожа Перлин.

Другий епізод – Мудрець Конфуцій. Мелодії відтворюють філософські та спокійні настрої, з акцентом на гармонійність і суворість. Музика включає в себе традиційні китайські інструменти, які підкреслюють глибину і серйозність філософських вчень Конфуція. Ритм є плавним і регулярним, створюючи враження порядку і моральності.

Музичний розмір: 2/4.

Темп: Помірний, рівномірний

Характер музики: Філософський і спокійний, з акцентом на гармонію і баланс. Мелодії містять елементи класичних китайських інструментів, які створюють атмосферу мудрості і спокою, підтримуючи гармонійні та строгі рухи танцюристів.

Третій епізод – Імператор і його Свита. Урочиста та велична музика, з використанням барабанів і струнних інструментів, підкреслює велич і граціозність імператорського двору. Музика стає більш енергійною і ритмічною, що символізує могутність і престиж правителів стародавнього Китаю.

Музичний розмір: 2/4.

Темп: Помірно швидкий, урочистий

Характер музики: Величний і граціозний, з використанням барабанів і струнних інструментів. Музика створює атмосферу величі та розкоші, підкреслюючи статус і могутність імператора і його свити. Ритм є ритмічним і енергійним.

Четвертий епізод – Купці та Мандрівники. Жива і ритмічна музика з елементами народних мотивів відображає динамічність Великого Шовкового

шляху. Музика включає в себе різноманітні інструменти, такі як флейти та барабани, щоб передати відчуття рухливості і культурного обміну.

Музичний розмір: 2/4.

Темп: Швидкий, динамічний

Характер музики: Жива і ритмічна, з елементами народних мотивів. Музика передає відчуття рухливості і обміну, що супроводжує торгові каравани. Ритми є ритмічними і динамічними, що відображає енергію і різноманітність Великого Шовкового шляху.

П'ятий епізод – Даоські Мудреці і Природа. Спокійна, медитативна музика з використанням природних звуків, таких як дзюрчання води і вітер. Мелодії є плавними і органічними, підкреслюючи гармонію між людиною і природою. Музика створює медитативний настрій, який сприяє зануренню у світ даоської філософії.

Музичний розмір: 4/4.

Темп: Повільний, медитативний

Характер музики: Спокійний і медитативний, з використанням природних звуків, таких як дзюрчання води і вітер. Мелодії є плавними і органічними, що символізує гармонію між людиною і природою, підтримуючи спокійний і плавний характер танцю.

Шостий епізод – Міфічний Дракон. Енергійна і ритмічна музика з використанням барабанів і струнних інструментів підкреслює магічний світ дракона. Музика має динамічний характер і ритмічний пульс, що символізує силу і мудрість дракона, а також його захисні якості.

Музичний розмір: 2/4.

Темп: Швидкий, енергійний

Характер музики: Динамічний і ритмічний, з акцентом на барабани і струнні інструменти. Музика є насиченою і потужною, що підкреслює величність і магічність дракона, з ритмами, які надають відчуття сили і динаміки.

Сьомий епізод – Об'єднання минулого і сучасності. Гармонійний музичний супровід, що поєднує елементи всіх попередніх тем. Музика стає інтегруючою, відображаючи взаємозв'язок між минулим і сучасністю. Ритми і мелодії зливаються, створюючи враження єдності та передачі спадщини.

Музичний розмір: 2/4.

Темп: Помірний, гармонійний

Характер музики: Інтегруючий, що поєднує елементи всіх попередніх тем. Музика створює відчуття єдності і передачі спадщини, з плавними переходами і гармонійним поєднанням різних музичних стилів.

Восьмий епізод – Прощання і символічне закриття. Спокійна і велична музика, що має елементи завершення. Музика є меланхолійною і підкреслює момент прощання, а також гідність і повагу до культурної спадщини. Мелодії використовують ніжні переходи і повільні ритми, що підкреслюють гармонійне завершення вистави.

Музичний розмір: 4/4.

Темп: Повільний, завершальний

Характер музики: Спокійний і величний, з елементами завершення. Музика має м'яке і плавне звучання, що підкреслює момент прощання і збереження культурної спадщини, забезпечуючи гармонійне завершення постановки.

Музика постановки забезпечує різноманітність акустичних текстур, від глибоких і задумливих до енергійних і захоплюючих. Зміна темпів, ритмів і мелодій підкріплює емоційні стани кожного епізоду, забезпечуючи відповідність хореографічним і драматургічним елементам вистави.

Звукові ефекти, такі як дзюрчання води, вітер, і навіть звучання стародавніх інструментів, використовуються для створення атмосферних і реалістичних образів, які посилюють враження від подій на сцені.

Музична основа хореографічної постановки «Перлини давнього Китаю» є важливим компонентом, який не лише доповнює, але й збагачує сценічне

враження. Вона забезпечує структурну цілісність вистави, допомагає розкривати теми і емоції кожного епізоду, а також сприяє глибшому розумінню культурної спадщини, яку вона представляє.

Сценографія хореографічної постановки «Перлини Давнього Китаю»

Сценографія постановки «Перлини Давнього Китаю» повинна передати атмосферу стародавнього Китаю, поєднуючи елементи традиційного мистецтва з сучасними технічними можливостями. Сцена буде розділена на кілька тематичних зон, що відображають різні етапи подорожі Сторожа Перлин та розкриття перлин.

Перший епізод – поява Сторожа Перлин:

- Фон: Напівтемрява, створює таємничу атмосферу. На сцені розташована старовинна скриня, яка служить центральним елементом.

- Декорації: Скриня виготовлена з дерева з деталями, що нагадують китайське різьблення. Можна додати ефект легкого мерехтіння світла, що підкреслює її важливість.

- Світло: М'яке, з акцентом на скриню. Використовуйте світло теплого відтінку, щоб створити атмосферу загадковості.

Другий епізод – Мудрець Конфуцій:

- Фон: Проста, спокійна сценографія з елементами класичного китайського саду, такі як пагоди або прості архітектурні форми.

- Декорації: Традиційні китайські книжки, сувої, а також елементи, що відображають філософське навчання (наприклад, символічні камені або дерев'яні елементи).

- Світло: М'яке, розсіяне світло, яке підкреслює гармонійність і спокій.

Третій епізод – Імператор і його Свита:

- Фон: Розкішний імператорський палац з червоними та золотими акцентами.

- Декорації: Розкішні архітектурні елементи, такі як великі колони, червоні і золоті драпірування, імператорський трон. Можливе використання драпірувальних тканин, що імітують завіси і фрески.

- Світло: Яскраве і величне, з акцентом на імператора і його свиту. Використовуйте золотисті і червоні відтінки.

Четвертий епізод – Купці та Мандрівники:

- Фон: Зображення Великого Шовкового шляху, торгові каравани, різноманітні культурні елементи.

- Декорації: Барвисті тканини, контейнера, щити з символами різних культур, що імітують товари, які перевозять купці. Сцену можна прикрасити наметами і ліхтарями.

- Світло: Яскраве і динамічне, з елементами різних кольорів, що підкреслюють різноманітність культур.

П'ятий епізод – Даоські Мудреці і Природа:

- Фон: Природний пейзаж з елементами води, дерева і вітру.

- Декорації: Річки, водоспади, зелені рослини, що створюють відчуття гармонії з природою. Можливо використання проекторів для імітації природних явищ.

- Світло: М'яке, природне, що змінюється відповідно до рухів води та вітру.

Шостий епізод – Міфічний Дракон:

- Фон: Магічний і фантастичний світ з яскравими кольорами.

- Декорації: Елементи, що символізують дракона, такі як лускаті тканини і яскраві кольори. Можливе використання спецефектів для створення ілюзії магії.

- Світло: Яскраве і динамічне, з кольоровими світловими ефектами, що імітують рухи дракона.

Сьомий епізод – Об'єднання минулого і сучасності:

- Фон: Сцена повинна поєднувати елементи традиційної і сучасної архітектури.

- Декорації: Комбінація стародавніх і сучасних елементів, таких як традиційні китайські будівлі поряд з сучасними конструкціями або абстрактними формами.

- Світло: Гармонійне, що поєднує елементи всіх попередніх сцен.

Восьмий епізод – Прощання і символічне закриття:

- Фон: Простий і спокійний, з фокусом на Сторожі Перлін і екрані.

- Декорації: Мінімалістичні, злегка затемнене фонове середовище, яке підкреслює важливість прощання.

- Світло: Повільно згасає, залишаючи спокійний і гармонійний відблиск на екрані та Сторожі Перлін.

Костюми

Сторож Перлін. Розкішний, класичний китайський одяг, що включає довгу шовкову мантию темних кольорів (синій, бордовий або зелений), прикрашену золотими вишивками. Мантия може мати складки, що надають їй величного вигляду. Традиційний китайський головний убір (наприклад, корона або шапка) і пояс з дорогоцінним камінням, що підкреслює важливість персонажа. Традиційні китайські черевики з тонкої шкіри або текстилю.

Фонові танцюристи. Уніформи в кольорах, що гармонійно поєднуються з костюмом Сторожа Перлін. Відповідний стиль і дизайн костюмів, що підкреслює єдність сцени.

Мудрець Конфуцій. Традиційний китайський одяг мудреця, що включає довгу, вільну мантию з легкого шовку або бавовни, прикрашену витонченими вишивками, що відображають філософські символи. Кольори можуть бути пастельними або нейтральними (сірий, білий, бежевий). Дерев'яний посох, що символізує мудрість. Невеликий головний убір, що підкреслює статус мудреця. Традиційні китайські черевики, часто з плоскою підошвою.

Учні і вчителі. Одяг в стилі традиційного китайського вбрання, що відповідає статусу персонажа (учень або вчитель), з елементами, які демонструють їх роль у сцені.

Імператор і його Свита. Імператор. Основний костюм Імператора – імператорський костюм з золотими вишивками, що зображують драконів та інші символи владарювання. Костюм включає довгу мантию, короткий піджак і панталони, прикрашені дорогоцінними каміннями і вишивками. Корона, що символізує імператорську владу, і чоботи з високими підборами, інкрустовані каміннями.

Свита. Елегантний костюм в кольорах, що доповнюють імператорський вбрання (червоний, золотий). Це довгі халати з вишивками і золотими акцентами. Декоративні головні убори та ремені, що підкреслюють статус свити.

Купці та Мандрівники. Яскраві та різноманітні костюми, що відображають походження персонажів з різних культур. Включає в себе кольорові тканини, декоративні прикраси, різноманітні пояси і головні убори (наприклад, тюрбани, капелюхи). Сумки з товаром, ремені, що імітують торгові вантажі, та аксесуари, що підкреслюють національність і статус мандрівників. Міцні черевики або сандалі, що підходять для подорожей.

Даоські Мудреці і Природа. Легкі, дихаючі тканини, що імітують природні елементи (вода, вітер, дерева). Костюми зеленого, блакитного і коричневого кольорів, з вишивками та малюнками, що зображають природу. Легкі головні убори у вигляді вінків з листя або гілок, символізують єдність з природою. Прості і зручні черевики або босоніжки, що дозволяють легко рухатися.

Міфічний Дракон. Декоративний костюм, що формує образ дракона. Включають лускаті плащі, яскраві кольорові елементи (червоний, золото, зелений) і ефектні аксесуари, що зображають частини дракона (голова, хвіст). Маски або головні убори у вигляді драконів, що підкреслюють міфічний

характер персонажа. Підходящі для динамічних рухів черевики, що не заважають виконанню складних танцювальних елементів.

Сучасні танцюристи. Сучасний одяг, що поєднує елементи традиційного китайського вбрання з сучасним стилем. Це можуть бути костюми в стилі кежуал з традиційними орнаментами. Модні аксесуари, що доповнюють сучасний образ (наприклад, стильні головні убори та прикраси).

Висновки до другого розділу

1. У процесі реалізації хореографічної постановки «Перлини Давнього Китаю» було всебічно розкрито художні особливості та концептуальні елементи постановки. Аналіз та опис лібрето, разом із ключовими персонажами, дозволили детально представити хореографічну структуру і творчі рішення, які визначають загальний стиль та атмосферу вистави.

Тематика постановки фокусується на виявленні культурних, духовних та історичних аспектів стародавнього Китаю через символічні перлини. Кожна перлина представляє окремий аспект китайської спадщини, що відображається в унікальних хореографічних епізодах. Ідея розкриває глибокі протиріччя між традиційною культурною спадщиною і сучасними викликами, створюючи складний і емоційний контекст для танцювальної подорожі героя.

2. Композиційно-архітектонічна побудова постановки була ретельно розроблена, включаючи хореографічну та музичну драматургію. Сюжет поділено на епізоди, кожен з яких має свою унікальну музичну та хореографічну складову. Розподіл музичного супроводу на різні етапи сюжетного розвитку дозволяє чітко відстежити зміни в атмосфері і темпі постановки. Визначено персонажів і виконавців, що беруть участь у кожному етапі.

У постановці активно використовуються жестикуляція, міміка та пантоміма для виразного розкриття образів персонажів і їхньої взаємодії. Різноманітні хореографічні пози і танцювальні малюнки служать для

підкреслення сюжетних ліній і емоційних нюансів. Це дозволяє створити динамічну і виразну хореографію, яка органічно вписується в загальну концепцію постановки.

3. Означені ключові елементи сценографії та костюмів відіграють важливу роль у підкресленні глибинного символізму подорожі героя. Інтеграція сценографії, костюмів і динамічного освітлення створює атмосферу пошуку, невизначеності та поступового духовного зростання персонажа. Використання проєкцій та змінного освітлення допомагає візуалізувати важливі етапи подорожі і трансформації героя, підкреслюючи культурні і емоційні аспекти постановки.

Отже, хореографічна постановка «Перлини Давнього Китаю» успішно передає різноманітність і глибину китайської культурної спадщини через продуману хореографію, костюми і музику де кожен епізод є важливим елементом, що розкриває окремі аспекти стародавньої китайської культури, демонструючи зв'язок між традиціями і сучасністю. Постановка підкреслює важливість збереження культурних цінностей і їх адаптацію до сучасних умов, забезпечуючи гармонійне поєднання минулого і сьогодення.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У процесі здійснення кваліфікаційної роботи «Автентичність та фольклорна спадщина Піднебесної. Хореографічна постановка «Перлини давнього Китаю» нами було проаналізовано велику кількість літературних, мистецтвознавчих та наукових джерел вітчизняних та іноземних дослідників (Максименко А., Помпи О., Родіонова А., Ван Пелта, Джонатана Фелбі, Чжана Гоміня, Ліндсі Ді, Лі Ж, Лю Ценьгуна та інших), та на основі визначених завдань було зроблено наступні висновки:

1. Досліджено, що автентична фольклорна спадщина Китаю виступає основним першоджерелом традиційної культури цієї країни. Вона є джерелом інформації про життя китайського народу, його релігію, традиції, творчість тощо. Значне місце займають національна музика, хореографічне мистецтво, живопис, література, обряди тощо. Також, фольклор Піднебесної наповнений казками, легендами, міфами, обрядами. Своєрідними національними символами фольклору Китаю вважаються пам'ятки традиційного живопису «гохуа».

Представниками фольклорної спадщини є китайські поети та мислителі Конфуцій, Лао-Цзи, Чжуан-цзи, Мен-цзи та інші. Народна музична творчість та її космологічна система поглядів завжди були невід'ємною складовою китайського фольклору. Як і танцювальне мистецтво, яке вважається одним із найдавніших у китайському фольклорі. Важливе місце у танцювальному мистецтві Китаю займали релігійно-культові ритуали і обряди, елементи бойових мистецтв та філософії.

2. Проаналізовано, що етнічні спільноти, які проживали на території Китаю, значно вплинули на формування танцювальної фольклорної спадщини країни. Однією із національних меншин є корейський народ. Його фольклорні танці дійшли у спадщину до наших днів. Також народ дай славиться у Китаї своїми оригінальними танцями. Щедро поповнили фольклорну спадщину

етнічна спільнота уйгурів. Їх танці збагачені культурою персів, арабів, індійців та турків.

Стародавній тибетський народ також має свої фольклорні надбання. Його танці міцно пов'язані з обрядами буддистської релігії. Вільний і незалежний дух кочового народу та елементи шаманських ритуалів втілений у танцях монголів – ще однієї етнічної групи Піднебесної. Зв'язок з культурою Китаю мають і танці мусульманської етнічної групи хуей. Їх танці поєднують мусульманські та китайські традиції. Тож, колективна творчість народних мас мала великий вплив на становлення унікальної танцювальної спадщини Піднебесної.

3. Визначено, що важливою складовою народної релігії Піднебесної є стародавні легенди та міфи, які стали основним автентичним підґрунтям фольклорної спадщини Китаю. Вони являють собою сукупність провідних релігій країни. У китайські міфи та легенди увійшли елементи різноманітних учинь і вірувань, фольклорних традицій та творчості народу. Ключові місця в них посідали тотеми - предмет або ж істота, які вважалися засновниками китайського народу.

Концепція «їнь та ян» проходить наскрізною лінією через культурні традиції Китаю. Це провідні значення даосизму, що у перекладі означає «світле» і «темне». Ця концепція відображає сферу відношення земної людини і духовним світом. Поступово, архаїчність міфів та легенд Китаю відійшли у минуле і з часом стали казками та героїчним епосом. Сьогодні вони по праву вважаються значимим феноменом світової культури.

4. У процесі реалізації хореографічної постановки «Перлини Давнього Китаю» було всебічно розкрито художні особливості та концептуальні елементи постановки. Аналіз та опис лібрето, разом із ключовими персонажами, дозволили детально представити хореографічну структуру і творчі рішення, які визначають загальний стиль та атмосферу вистави. Тематика постановки фокусується на виявленні культурних, духовних та історичних аспектів стародавнього Китаю через символічні перлини.

Кожна перлина представляє окремий аспект китайської спадщини, що відображається в унікальних хореографічних епізодах. Ідея розкриває глибокі протиріччя між традиційною культурною спадщиною і сучасними викликами, створюючи складний і емоційний контекст для танцювальної подорожі героя. Через контраст між величчю, простотою і динамікою, постановка висвітлює процес особистого зростання та перетворення.

5. Композиційно-архітектонічна побудова постановки була ретельно розроблена, включаючи хореографічну та музичну драматургію. Сюжет поділено на епізоди, кожен з яких має свою унікальну музичну та хореографічну складову. Розподіл музичного супроводу на різні етапи сюжетного розвитку дозволяє чітко відстежити зміни в атмосфері і темпі постановки. Визначено персонажів і виконавців, що беруть участь у кожному етапі, що забезпечує гармонійний перехід між сценами і емоційними станами.

У постановці активно використовуються жестикуляція, міміка та пантоміма для виразного розкриття образів персонажів і їхньої взаємодії. Різноманітні хореографічні пози і танцювальні малюнки служать для підкреслення сюжетних ліній і емоційних нюансів. Це дозволяє створити динамічну і виразну хореографію, яка органічно вписується в загальну концепцію постановки.

6. Означені ключові елементи сценографії та костюмів відіграють важливу роль у підкресленні глибинного символізму подорожі героя. Інтеграція сценографії, костюмів і динамічного освітлення створює атмосферу пошуку, невизначеності та поступового духовного зростання персонажа. Використання проєкцій та змінного освітлення допомагає візуалізувати важливі етапи подорожі і трансформації героя, підкреслюючи культурні і емоційні аспекти постановки.

Хореографічна постановка «Перлини Давнього Китаю» успішно передає різноманітність і глибину китайської культурної спадщини через продуману хореографію, костюми і музику де кожен епізод є важливим елементом, що розкриває окремі аспекти стародавньої китайської культури, демонструючи

зв'язок між традиціями і сучасністю. Постановка підкреслює важливість збереження культурних цінностей і їх адаптацію до сучасних умов, забезпечуючи гармонійне поєднання минулого і сьогодення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Van Pelt, T. Ancient Chinese civilization / Todd Van Pelt and Rupert Matthews; illustrations by Francesca D'Ottavi. New York: Rosen Central, 2010. P. 42.
2. Jonathan Fenby. The Penguin History of Modern China. The Fall and Rise of a Great Power 1850 to the Present. London: Penguin, 2019. 848 p.
3. Китайська цивілізація: традиції та сучасність: матеріали XVI міжнародної наукової конференції, 30 листопада 2022р. Київ–Львів–Торунь: Liha-Pres, 2022. 260 с.
4. Китайський народний танець. URL: <https://www.chinahighlights.ru/culture/chinese-dance.htm> (дата звернення: 15.12.2023)
5. Китайський танець. URL: [https://shansbooks.ru/spravochnik-kitaista/kitayskiy-tanets-/](https://shansbooks.ru/spravochnik-kitaista/kitayskiy-tanets/) (дата звернення: 15.12.2023).
6. Китайська поезія: переклади Ярослави Шекери. URL: http://www.angelfire.com/tn/tusovska/contest_05/translation_04.htm/ (дата звернення: 10. 02.2024).
7. Лао – Цзи і досконала мудрість//Люди. Лідерство і менеджмент. Культура, 2017. URL: [https:// kmbs.ua/article/lao-czi-i-doskonala-mudrist](https://kmbs.ua/article/lao-czi-i-doskonala-mudrist). (дата звернення: 10. 02.2024).
8. Ліндсі Д. Коротка історія культури: від первісного суспільства до доби Відродження / пер.з англ. Віри та Лесі Герасимчуків. Київ: Мистецтво, 2020. 431 с.: іл. (Алетей).
9. Лі Ж Методика обучения китайских национальных и народных танцев. Шэньян: Ваньцзюань. 2006. 208 с.
10. Лю Ценьгун. Культура КНР. Пекин: Межконтинентальное из-во Китая, 2015. 212 с.

- 11.Максименко А. Хореографічна освіта в Китаї: Традиції та сучасність. Актуальні питання мистецької освіти та виховання, 2014. № 1-2. С. 105-113.
- 12.Новітня література Китаю: навчальний посібник /О. С. Воробей, К. Г. Мурашевич. К.: Логос, 2017. 238 с.
- 13.Помпа О. Д. Чинники формування народних танців. Актуальні питання культурології. 2016. Вип. 16. С. 215-218.
- 14.Родіонов А. Китайська література нового й новітнього часу // Спеціальний випуск журналу Всесвіт. Альманах китайської літератури, 2010. С. 112-116.
- 15.Су Шуян. Загадочный Китай. Путешествие по стране огненного дракона. Харьков: Книжный клуб, 2007. 170 с.
- 16.Тенденції китайської літератури та творчість Мо Яня: колективна монографія/ упор. І. З. Павлюк. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 272 с.
- 17.Чжан Гомінь Традиції народного танцю у Китайській народній республіці / Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі, № 6, Т. 1. Харків: Національний педагогічний університет імені Г. Сковороди, 2019. С. 82-86.
- 18.Шень Цзяньбо. Особливості народного танцю в Китайській Народній Республіці. Культура і мистецтво: актуальні дискурси: матеріали І Студентської наукової конференції (3 листопада 2021 р., м. Суми), 2021. С. 81-82.

ДОДАТКИ

Фото 2.1.
Фрагмент епізоду «Сторож Перлин»

Фото 2.2.
Фрагмент епізоду «Імператор»

Фото 2.3.
Фрагмент епізоду «Мудрець Конфуцій»

Фото 2.4.
Фрагмент з танцю

Фото 2.5.
Фрагмент з танцю

Фото 2.6.
Фрагмент з танцю